

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap
Postboks 2014, 3103 Tønsberg

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Org. nr. 966251808

Postadresse:
Pb. 6781 St. Olavs plass
0130 Oslo

Besøksadresse:
Keysers gt. 5
0165 Oslo

22 99 46 00
dnn@vetnett.no
www.vetnett.no

Jnr.: 21-0617/EB/Oslo
17.06.2021

Høringssvar forslag til ny forskrift om pyrotekniske artikler

Generelt

Fyrverkeris negative effekt på dyrevelferd og dyrehelse er veldokumentert, og er hovedgrunlaget for Den norske veterinærforenings (Veterinærforeningen) ønske om at dyr også må hensyntas ved utarbeidelse av ny forskrift om pyrotekniske artikler. Det finnes rikelig med dokumentasjon i form av studier og rapporter som alle viser at høye lyder, og lyder med høy frekvens (slik som ved fyrverkeri) gir uønsket atferd og stress respons hos en rekke dyrearter, deriblant hester, hunder og katter, men også matproduserende og viltlevende dyr vil kunne påvirkes negativt av fyrverkeri. Veterinærforeningen registrerer at problematikken rundt fyrverkeri og dyrevelferd er noe som i stor grad opptar og skaper bekymring hos dyreeiere, så vel som hos våre medlemmer.

I Dyrevelferdslovens §2 om virkeområde heter det. «*Loven omfatter forhold som påvirker velferd hos eller respekt for pattedyr, fugler, krypdyr, amfibier, fisk, tiftokreps, blekksprut og honningbier.*» og lovens § 3 slår fast at «*Dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.*»

Med bakgrunn i dette ønsker Veterinærforening med underliggende særforeninger at forskriften primært innskrenkes ytterligere, og at all privat oppskyting av fyrverkeri forbys, også på nyttårsaften. Ved å legge all mulighet til oppskyting i profesjonelle hender hensyntas i større grad faktorer som sikkerhet og dyrevelferd. Sistnevnte vil begrunnes senere i vår uttalelse, men dreier seg i stor grad om at færre oppskytningspunkter vil gi dyr (og da spesielt ville dyr) mulighet til å flykte vekk fra den høye lyden/lyset og til trygge (stille) områder.

Tall fra legemiddelselskapet Orion Pharma viser at det årlig forskrives 8000 enheter med legemiddelet Sileo i Norge, hvis hoved indikasjon er; lindring av akutt engstelse og redsel hos hund utløst av uvant lyd. Det må presiseres at det i tillegg benyttes en rekke andre preparater til behandling for samme indikasjon, og at det som regel kun er de mest plagede individene som får veterinær behandling av lydfohi.

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

Dyr har langt bedre hørsel enn mennesker, og vil ofte vise tegn på stress, redsel og til og med angst ved eksponering for lyder med høy frekvens. Det er estimert at ca. 45% av hunder viser tegn på frykt når de hører fyrverkerier. Andre studier viser at opp til 40% av hundeeiere rapporterer at deres hund er redd for fyrverkeri. Det er viktig å presisere at en fryktrespons hos dyr ofte er forbundet med en trang til å flykte. Det er grundig dokumentert at dette kan lede til situasjoner der dyret skader seg og slik påføres unødig lidelse, og i verste fall død.

Eksempler på stressrelatert atferd hos hund er pesing, skjelving, vokalisering, rastløs vandring, fluktprespons, urinerer eller har avføring inne, matvegning, sikling, og økt hjerte og respirasjonsfrekvens. Ved lydfohi vil slike tegn på frykt være forsterket og vedvare lenge etter at lydstimulus er fjernet. Hos katt vil flukt være den dominerende atferden ved fryktrespons, noe som medfører særlig stor fare for utekatter.

Hester er høyst uberegnelige fluktdyr og er kjent for å reagere negativt på høye lyder og blinkende lys. Vanlige tegn på stress og frykt hos hest er at de svetter, skjelver, steiler/bukker, viser stereotyp adferd og nedsatt appetitt. Redde og paniske hester vil forsøke å løpe vekk fra opplevd fare, med mulig dramatiske konsekvenser for både hesten selv og for mennesker. Hester som får panikk, kan være svært farlige for folk som håndterer dem. Det finnes en rekke eksempler på hester som har blitt alvorlig skadet eller har dødd som følge av at de er skremt av fyrverkeri.

Denne type atferd er svært vanskelig for dyreeiere å håndtere da årsaken til den uønskede atferden ligger utenfor deres kontroll, og avbøtende tiltak ikke kan settes inn uten godt varsel og mulighet for planlegging. Gjennom å sørge for at tilstelninger som tillater fyrverkeri er godt varslet og forutsigbare for dyreeiere vil det i langt større grad enn i dag bli mulig for dyreeiere å legge til rette for at dyret best mulig kan hjelpes gjennom den vanskelige situasjonen.

Kommentarer til de enkelte paragrafene

Veterinærforeningen mener av grunnene som er nevnt over at hensyn til dyr må inkluderes i en forskrift om pyrotekniske artikler og har følgende konkrete forslag til forskriftsteksten:

§ 1 Formål

Som nevnt over mener Veterinærforeningen at dyr må inkluderes i formålet og har følgende forslag til formulering til første avsnitt:

*Forskriften skal forebygge ulykker og uønskede hendelser **for mennesker***

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING

og dyr og misbruk av pyrotekniske artikler.

§ 9 Krav til systematisk sikkerhets- og sikringsarbeid

Som en følge av vårt forslag om å inkludere dyr i formålsparagrafen er det nødvendig også å inkludere dyr i det systematiske sikkerhets- og sikringsarbeidet. Vi foreslår derfor følgende endringer i paragrafens pkt a og c.

- a) kartlegge farekilder og identifisere uønskede hendelser for mennesker og dyr, herunder tilsiktede hendelser, vurdere risikoen ved det som er kartlagt og gjennomføre tiltak for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå*
- c) ha et system for intern rapportering og oppfølging av ulykker, uhell og avvik hos dyr og mennesker*

§ 13 Bruk av fyrverkeri

Primært ønsker Veterinærforeningen at det kun er profesjonelle pyroteknikere som skal ha anledning til å bruke fyrverkeri også på nyttårsaften mellom kl. 1800 og 1. nyttårsaften kl. 0200 og at paragraf 13 endres tilsvarende.

§ 19 Bruk av fyrverkeri og pyrotekniske sceneeffekter på andre tidspunkt enn 31. desember.

I tråd med bestemmelsene i § 9 om systematisk sikkerhets- og sikringsarbeid for å forebygge ulykker og uønskede hendelser vil varsling til omgivelsene ved bruk av pyrotekniske artikler utenom 31. desember være et viktig forebyggende virkemiddel. Vi mener derfor at en form for kunngjøring av slik bruk bør forskriftsfestes i tillegg til søknad til politi og eventuelt brann- og redningsvesen. Dette kan f.eks. løses ved at politiet får plikt til å varsle den aktuelle kommune der slik bruk skal finne sted og at kommunen kunngjør dette til innbyggerne på egnet måte.

§ 90 Kommunens adgang til å fastsette lokale forskrifter om fyrverkeri

Også her mener vi at hensynet til dyr må tas med som en konsekvens av vårt forslag om å inkludere dyr i formålsparagrafen. Vi foreslår derfor følgende forslag til tekst i paragrafens pkt 1:

- (1) Kommunestyret kan etter en risikovurdering av lokale forhold, fastsette forskrifter om begrensninger i bruk av fyrverkeri i spesifikt angitte områder der det erfaringsmessig kan oppstå fare for **dyr eller menneskers** liv, helse, miljø eller materielle verdier. Det kan også opprettes lokale forbudssoner i kommunen.*

Med hilsen
Den norske veterinærforening

Ellef Blakstad
fagsjef

DEN NORSKE
VETERINÆRFORENING